

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๑๕๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กำชับสถานศึกษาให้เฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สารระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะทำงานสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ซึ่งมีหน้าที่ด้านการสนับสนุนการควบคุม เฝ้าระวัง และรณรงค์ปัญหาปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพในกลุ่มเด็กและเยาวชน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด สุรา ยาสูบ อุบัติเหตุ และการพนัน ได้ประชุมปรึกษาหารือผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย (Video Conference) เพื่อหารือการสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ และการเฝ้าระวังการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ได้มีมติมอบหมายให้เครือข่ายยุวทัศน์ กรุงเทพมหานคร (องค์กรเยาวชน ที่ได้การรับรองให้เป็นเครือข่ายวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓) ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ประสานขอความอนุเคราะห์ส่วนราชการที่มีสถานศึกษาในสังกัด กำชับและดูแลนักเรียนในสถานศึกษา ตลอดจนสอดส่องดูแลร้านค้ารอบสถานศึกษาให้มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม เพื่อเฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยงดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการควบคุม และเฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพในกลุ่มเด็กและเยาวชน ด้านยาเสพติด สุรา ยาสูบ อุบัติเหตุ และการพนัน จึงขอความร่วมมือจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาในสังกัด พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับสถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษา สอดส่องดูแลนักเรียนหรือนักศึกษาที่นำน้ำอัดลม หรือเครื่องดื่มชูกำลังเข้ามาดื่มในสถานศึกษา หากตรวจพบว่ามีกรณีผสมยาเสพติด หรือยาโปรโคเรติวซ์ ให้ว่ากล่าวตักเตือนนักเรียน นักศึกษา และแจ้งให้เห็นถึงผลกระทบของการใช้ยาดังกล่าว สำหรับการใช้นายาดังกล่าว ขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายห้าม โดยทางการแพทย์ให้ความเห็นว่าเป็นการใช้นายาผิดประเภทหรือใช้นายาเกินขนาด เท่านั้น ทั้งนี้ หากพบเห็นและต้องการขอคำแนะนำสามารถประสานไปยังสำนักงานสาธารณสุขแต่ละจังหวัด

๒. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา หรือขอความร่วมมือสถานนักเรียน คณะกรรมการนักเรียน สโมสรนักศึกษา หรือองค์การบริหารนักศึกษา ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักแก่นักเรียน และนักศึกษา ถึงอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าหรือบารากูไฟฟ้า เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้าและบารากูไฟฟ้า มีสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ตลอดจนอันตรายจากพิษและความผิดปกติจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้า ตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ ๘/๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยประสานขอข้อมูลหรือสื่อประชาสัมพันธ์ได้ที่มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๘ ๑๘๒๘

๓. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา และร้านค้ารอบสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ ห้ามบุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์บริโภคบุหรี่หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบ และห้ามจำหน่ายบุหรี่หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ และกำชับให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียน และนักศึกษา โดยการไม่สูบบุหรี่ในสถานศึกษาด้วย สำหรับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๕๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และหากมีข้อสงสัยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กรมควบคุมโรค หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๕๘๐ ๙๒๖๔

/ ๔. ให้ความร่วมมือ...

๔. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเครือข่ายเด็กและเยาวชน (เครือข่ายยุวทัศน์ กรุงเทพมหานคร, กลุ่มเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และสภาเด็กและเยาวชน) ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการรณรงค์ ป้องกัน และเฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพสำหรับเด็กและเยาวชนสำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่จัดไว้ให้สำหรับสถานศึกษานั้นจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชนนอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าว ขอให้สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษา พิจารณาปรับใช้ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษา สำหรับการลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดขอให้สถานศึกษาปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖, ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และเคารพสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โทร. ๐ - ๒๒๔๑ - ๙๐๒๒ - ๓ ต่อ ๔๑๗ โทรสาร ต่อ ๔๑๘

สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมการบริโภคยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐

เหตุผลที่ต้องมีการปรับปรุง กฎหมายควบคุมยาสูบทั้งสอง ๒ ฉบับ คือ

๑. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ได้มีการบังคับใช้มาเป็นเวลา ๒๐ ปีแล้ว บริษัทบุหรี่ได้มีวิวัฒนาการด้านการตลาดใหม่ๆ รวมทั้งมีผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ๆ ออกสู่ตลาด ทำให้มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่มีขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายหลายขั้นตอนทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อแก้ไขจุดอ่อนต่างๆ

๒. ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในกรอบอนุสัญญาควบคุมยาสูบ องค์การอนามัยโลก ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามรายละเอียดในอนุสัญญา อันรวมถึงการปรับปรุงกฎหมายควบคุมยาสูบให้สอดคล้องกับมาตรการต่างๆ ที่กำหนดในอนุสัญญา

๓. งานควบคุมยาสูบของประเทศไทยที่ผ่านมา ยังขาดโครงสร้างองค์กรรัฐที่จะสนับสนุนการควบคุมยาสูบในระดับจังหวัด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัดในร่างกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔. แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายและมาตรการควบคุมยาสูบมากกว่า ๒๕ ปี แม้ว่าจะมีคนไทยเลิกสูบบุหรี่ไปแล้วกว่า ๖ ล้านคน แต่จำนวนคนไทยที่สูบบุหรี่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ยังคงอยู่ที่ ๑๓ ล้านคน เกือบจะไม่ลดลงจากจำนวนคนสูบบุหรี่ ๑๒ ล้านคนเศษ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ นั่นหมายความว่าเด็กไทยเข้ามาเสพติดบุหรี่กว่า ๖ ล้านคนในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา ทดแทนคนที่เลิกสูบบุหรี่ไป ขณะที่อัตราการสูบบุหรี่ของชายไทยยังสูงถึง ๔๖.๖ % และแนวโน้มอัตราสูบบุหรี่กลับสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพเพื่อปกป้องเยาวชนไทยจากการเสพติดบุหรี่

ประเด็นหลักที่มีการแก้ไข กฎหมายควบคุมยาสูบ

๑. ยกร่างเป็นกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ โดยนำพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มารวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมยาสูบระดับประเทศ และคณะกรรมการควบคุมยาสูบระดับจังหวัด

๒. ประเด็นที่แก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕

ปรับปรุงคำนิยาม

- เปลี่ยนคำนิยาม “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” ให้รวมถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบใหม่ๆ อาทิ บุหรี่ไฟฟ้า
- ปรับปรุงคำนิยาม “การโฆษณา” ให้ครอบคลุมการสื่อสารการตลาดรูปแบบใหม่ๆ อาทิ การใช้สื่อบุคคล “พรีตตี” ในการส่งเสริมการขาย
- ปรับปรุงคำนิยาม “ฉลาก” ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในอนุสัญญาควบคุมยาสูบ องค์การอนามัยโลก

เพิ่มอายุขั้นต่ำที่จะซื้อบุหรี่และห้ามวิธีการขายที่เด็กๆ จะเข้าถึงได้ง่าย

- ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี
- ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบบุหรี่ยกเว้นที่ร้านสะดวกซื้อและห้ามแบ่งขายเป็นมวนๆ
- ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในสถานที่ อาทิ สถานพยาบาล สถานศึกษา ศาสนา ฯลฯ

/ เพิ่มข้อห้าม...

เพิ่มข้อห้ามการโฆษณาทางอ้อม

- ห้ามการสื่อสารการตลาดในสื่อต่างๆ รวมถึงการสื่อบุคคล (พรีตตี้)
- ห้ามเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ “การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม” ในทุกสื่อเพิ่ม

เพิ่มมาตรการอื่นๆ ตามที่กำหนดในอนุสัญญาควบคุมยาสูบ องค์การอนามัยโลก

- ห้ามส่วนราชการรับการอุปถัมภ์จากธุรกิจยาสูบ
 - กำหนดลักษณะของจุดขายปลีกยาสูบ
 - กำหนดให้บุหรี่ยังต้องจัดส่งรายงานประจำปีให้คณะกรรมการควบคุมยาสูบ
 - กำหนดแนวทางการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับบริษัทบุหรี่
 - กำหนดและเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดกฎหมาย
๓. ประเด็นที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕
- กำหนดสภาพและลักษณะของ “เขตปลอดบุหรี่”
 - กำหนดให้ผู้ดำเนินการ (เจ้าของสถานที่สาธารณะ) มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่
 - กำหนดวิธีการบังคับใช้กฎหมายเขตปลอดบุหรี่
 - เพิ่มโทษผู้ที่ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ และเจ้าของสถานที่
